

Täysistunto

Keskiviikko 1.10.2025 klo 14.00—18.59

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 60/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 6/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 6/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Tämän mietinnön meille esittelee valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Satonen. Olkaa hyvä.

Keskustelu

18.26 **Arto Satonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus esittää säädettäväksi uutta lakia yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa. Ehdotetulla sääntelyllä korvattaisiin evankelis-luterilaisen kirkon sopimus pohjainen yhteistointajärjestelmä.

Sääntelyllä lisättäisiin ja vahvistettaisiin kirkon henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja tiedonsaantia. Työnantajan ja henkilöstön edustajan olisi käytävä säännönmukaista vuoropuhelua työnantajan toiminnan ja työyhteisön kehittämiseksi. Työnantajan työjohtovalan piiriin kuuluvista olennaisista henkilöstövaikutuksista ja työvoiman käytön vähentämisestä olisi käytävä muutosneuvottelut. Sääntelyyn sisältyisi myös seuraamusjärjestelmä, johon kuuluisivat siviilioikeudellinen hyvitysseuraamus ja rikosoikeudellinen rangaistus-seuraamus.

Lakia sovellettaisiin työnantajana toimiviin kirkon viranomaisiin, joiden palveluksessa työskentelee säännöllisesti vähintään 20 viranhaltijaa tai työntekijää.

Arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan valiokunnan keskustelu koski lähinnä tätä soveltamisrajaa. Tässä tausta on se, että perinteisesti julkisissa yhteisöissä ei tällaista soveltamisrajaa ole lainkaan, toisaalta monet niistä ovat niin isoja, esimerkiksi hyvinvointialueet, että se työntekijämäärä tietysti ylittyy, mutta sitten taas yksityisellä puolella tätä rajaa ollaan hiljattain 20:stä nostettu 50:een. No, kirkko on itse päätenyt siihen, että tämä raja olisi 20, ja valiokunta päättyi myös yksimielisesti siihen, että tämä raja pidetään tässä 20:ssä. Mitä se käytännössä tarkoittaa? Se tarkoittaa sitä, että 86 prosenttia kirkon henkilöstöstä on tämän järjestelmän piirissä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2025 vp

18.28 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää esitystä tarpeellisena. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty sekä soveltamisrajan nostamista että poistamista lakiehdotuksesta. Soveltamisalarajan nostamista 50 viranhaltijaa tai työntekijää säännöllisesti työllistäviin työnantajiin on perusteltu lainsäädännön yhdenmukaistamisella yksityisen sektorin yhteistoimintalain kanssa ja lainsäädännön sisältämien seuraamusten raskaudella pienille työnantajille. Ehdotettu kirkon yhteistoimintalaki koskee kirkon työnantajia, joita ovat seurakunnat, seurakuntayhtymät yhdessä niihin kuuluvien seurakuntien kanssa, tuomiokapitulit, Kirkkohallitus ja Kirkon eläkerahasto. Soveltamisala on rajattu siten, ettei lakia sovelleta työnantajaan, jonka palveluksessa on säännöllisesti alle 20 viranhaltijaa tai työntekijää.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta toteaa, että ehdotetun soveltamisalan piiriin kuuluu 45 prosenttia seurakuntatalouksista, joissa työskentelee 86 prosenttia kirkon henkilöstöstä. Soveltamisalaa on arvioitu hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa perusteellisesti. Esityksen mukaan kirkon yhteistoimintalain soveltamisalaa koskevaa rajausta ei ehdoteta nostettavaksi yksityisen sektorin yhteistoimintalakia vastaavasti, koska se jättäisi suuren osan seurakunnista lain soveltamisalan ulkopuolelle. Valiokunta pitää ehdotettua soveltamisalaa tarkoituksenmukaisena, mutta pitää tarpeellisena seurata uuden lain soveltamista, toimivuutta ja soveltamisalarajan vaikutuksia seurakuntatalouksiin. Tästä on myös valiokunnan lausumaehdotus. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

18.30 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lainsäädäntökehikko lähti liikkeelle työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan vuoden 2021 ponnesta, jossa sellaisen lain käsittelyn yhteydessä todettiin, että evankelis-luterilaisella kirkolla ja ortodoksisella kirkolla ei ole yt-lakia, ja nyt tässä evankelis-luterilaiselle kirkolle tämä yt-laki tulee. Aikaisemmin sitä lakia ei ole lainkaan ollut siellä, ja tässä on tämä laki tehty, ja se on tehty käytännössä sen 2021 lain pohjalta, ja tämä on synnytetty niitten periaatteitten mukaan, eikä tässä ole tätä uutta lainmuutosta, joka nyt tällä kaudella on tullut, otettu huomioon, vaan tässä on käytännössä viety tämä vanhan lain pohjalta.

Sitten, niin kuin edustaja Satonen tässä hyvin kuvasi valiokunnan puheenjohtajana, tämä soveltamisraja oli meillä keskustelussa se isoin asia, josta me käytiin keskustelua, että onko se nolla, 20 vai 50. Siellä kirkon puolella oli päädytty tähän 20:een. Ongelma siinä on ollut, että kun se on ollut aikaisemmin sopimus pohjainen ja sitä soveltamisrajaa ei ole ollut, niin kaikkiin noudatettu, ja julkisella sektorilla eli kunnissa ja valtiolla ei ole tätä soveltamisrajaa, eli se lähtee sieltä nolasta käytännössä, ja sitten kun soveltamisraja tulee, niin aina joku osa jää ulos. Tässäkin niitä seurakuntatalouksia jää noin puolet ulos, mutta ne ovat niin pieniä, että kattavuus on se 86 prosenttia henkilökunnasta, ja siinä mielessä tämä on hyvin kattava.

Sitten, arvoisa rouva puhemies, kun varmaan kysytään, miksi me ollaan tätä yksimielisesti hyväksytty, niin varmaan isoin peruste on ollut se, että se on tehty sen vanhan lain pohjalta, ja sitten tässä soveltamisrajakeskustelussa kun on siellä kirkon puolella yhteisesti löydetty tällainen luku. Se on myöskin perustuslakivaliokunnan toive, että me ei kauheasti puututtaisi tähän lainsäädäntöön, mitä kirkko tekee sisällään, ja se oli yksi syy. Mutta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 88/2025 vp

sitten ehkä tärkein syy oli se, että saimme kuulla tässä käsittelyn aikana, että Kirkon työmarkkinalaitos ja osapuolet ovat keskenään katsoneet, että he voisivat tätä nykyistä yt-sopimusta soveltaa näihin pieniin toimijoihin, ja silloin sekin alue tulee hoidettua. Tässä on siinä mielessä tärkeä juttu.

Arvoisa rouva puhemies! Täällä on vielä tämä lausuma, että vuonna 2029 katsotaan tämän toimivuutta ja soveltamisalarajaa ja muuta. Se liittyy siihen, että tätä lakia ei ole aikaisemmin ollut kirkon piirissä, joten on syytä tarkistaa, miten tämä toimii.

Arvoisa rouva puhemies! Esitys oli yksimielinen ja voidaan hyväksyä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Satonen.

18.33 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä jo valiokunnan varapuheenjohtaja ja myöskin edustaja Suhonen asian esittivät juuri niin kuin se on, mutta haluan sen nyt vielä pistää pöytäkirjaan, kun taisin unohtaa omassa esityksessäni mainita, että tämä todellakin oli kaikilta osin yksimielinen, niin lausuma kuin päätöskin siitä, että tämä soveltamisalaraja tähän 20:een hallituksen esityksen mukaisesti päätettiin jättää.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 60/2025 vp sisältyvien 1.—11. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.